

Bryssel, 19. tammikuuta 2024
(OR. en)

5428/24

Toimielinten välinen asia:
2023/0463(COD)

AG 6
JAI 60
FREMP 17
DISINFO 5
HYBRID 3
MI 43
DATAPROTECT 19
AUDIO 6
CONSOM 17
TELECOM 11
CODEC 82
IA 14

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Eurooppalaisen demokratian puolustamista koskeva lainsäädäntöpaketti – Periaatekeskustelu

1. Komissio hyväksyi 12. joulukuuta 2023 demokratian puolustuspaketin. Se koostuu seuraavista osista:
 - i. komission tiedonanto demokratian puolustamisesta¹,
 - ii. ehdotus uudeksi direktiiviksi kolmansien maiden puolesta toteutettavan edunvalvonnan avoimuudesta², jäljempänä 'direktiiviehdotus',
 - iii. direktiiviehdotuksen ohella annettava ehdotus asetukseksi asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) 2018/1724 muuttamisesta³,
 - iv. vaikutustenarviointi⁴, joka liittyy molempiin ii ja iii alakohdassa esitettyihin lainsäädäntöehdotuksiin,

¹ Asiak. 16935/23 + ADD 1.

² Asiak. 16889/23+ ADD 1 + ADD 2.

³ Asiak. 17076/23.

- v. komission suositus osallistavista ja kestävästä vaaliprosesseista unionissa sekä Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaisen luonteen korostamisesta ja vaalimenettelyn tehostamisesta,
 - vi. komission suositus kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vaikuttavan osallistumisen edistämisestä julkisen päätöksenteon prosesseissa.
2. Komissio esitteli paketin pääkohdat, myös direktiiviehdotuksen ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin, yleisten asioiden työryhmän (GAG) 9. tammikuuta 2024 pidetyssä kokouksessa ja molemmat suositukset GAG:n 11. tammikuuta pidetyssä kokouksessa.
 3. Direktiiviehdotuksesta käydään GAG:n kokouksessa 23. tammikuuta alustava keskustelu, jonka aikana valtuuskunnilla on tilaisuus esittää kysymyksiä komissiolle ja pyytää siltä selvennyksiä.
 4. Yleisten asioiden neuvosto käy 29. tammikuuta periaatekeskustelun paketin tarkastelun ja erityisesti direktiiviehdotuksen yksityiskohtaisen tarkastelun ohjaamiseksi.
Puheenjohtajavaltio on laatinut periaatekeskustelun pohjaksi kysymyksiä sisältävän epävirallisen asiakirjan.
 5. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille edellä mainittu, tämän ilmoituksen liitteenä oleva epävirallinen asiakirja ja sen sisältämät kysymykset, ja toimittamaan ne neuvostolle.

⁴ Asiak. 16889/23+ ADD 3 + ADD 4; 17076/23 + ADD 1 + ADD 2.

PUHEENJOHTAJAVALTION EPÄVIRALLINEN ASIAKIRJA**I JOHDANTO**

Demokratian puolustuspakettia koskevan kattavan tiedonannon tavoitteena on paitsi esitellä lainsäädäntöehdotukset ja molemmat suositukset myös tarkastella Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman edistymistä vuoden 2020 jälkeen.

Tiedonannossa arvioidaan Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman⁵ täytäntöönpanoa ja tarkastellaan seuraavia toimintasuunnitelman kolmea pilaria: 1) vaalien luotettavuuden suojeleminen ja demokraattisen osallistumisen edistäminen, 2) tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden vahvistaminen ja 3) disinformaation, ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjunta; sekä luetellaan saavutukset kunkin otsakkeen alla.

Lisäksi tiedonannossa tarkastellaan Euroopan demokratian häiriönsietokyvyn edistämiseksi toteutettuja viimeaikaisia toimia, joita ovat osallistavan kansalaisvaikuttamisen ja osallistumisen lisääminen sekä kansalaisjärjestöjen käytettävissä olevien EU:n rahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen niiden valmiuksien kehittämiseksi ja EU:n arvoja edistävien hankkeiden toteuttamiseksi.

⁵ Asiak. 13678/20.

II EHDOTUS DIREKTIIVIKSI KOLMANSIEN MAIDEN PUOLESTA TOTEUTETTAVAN EDUNVALVONNAN AVOIMUUDESTA

Ehdotettu direktiivi yhdenmukaisten avoimuusvaatimusten vahvistamisesta sisämarkkinoilla kolmansien maiden puolesta toteutettavaa edunvalvontaa varten ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta ('direktiiviehdotus') sisältää kaksi yleistavoitetta. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta kolmansien maiden puolesta toteutettavaa edunvalvontatoimintaa varten ja samaan aikaan edistää EU:n ja jäsenvaltioiden päätöksentekoprosessien avoimuutta ja eheyttä sekä yleisön luottamusta niihin siltä osin kuin kyse on kolmansien maiden vaikutusvallasta. Nämä tavoitteet on tarkoitus saavuttaa helpottamalla kolmansien maiden puolesta toteutettavaa rajatylittävää edunvalvontatoimintaa, kun se toteutetaan avoimesti, ja parantamalla tietämystä kolmansien maiden puolesta toteutettavan edunvalvonnan laajuudesta, suuntauksista ja toimijoista.

Direktiiviehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot perustavat ja ylläpitävät kansallisia rekistereitä, joiden tarkoituksena on varmistaa kolmansien maiden yhteisöjen toteuttaman edunvalvontatoiminnan avoimuus, ja nimeävät näistä rekistereistä vastaavat viranomaiset. Lisäksi direktiiviehdotuksessa veloitetaan jäsenvaltiot nimeämään riippumattomat valvontaviranomaiset, joiden vastuulla on valvoa direktiiviehdotuksessa asetettujen velvoitteiden noudattamista ja panna ne täytäntöön sekä vaihtaa tietoja muiden jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kanssa, siltä osin kuin viranomaisella on siihen oikeus direktiiviehdotuksen nojalla.

Ehdotettua direktiiviä sovellettaisiin yhteisöihin, jotka toteuttavat edunvalvontaa kolmansien maiden puolesta palveluna tai vastaavana toimintana, ja siinä asetettaisiin velvoitteita, jotka koskevat tietojen kirjaamista ja rekisteröintiä kansallisiin rekistereihin sekä rekisteröintitietojen luovuttamista yhteydenpidossa virkamiesten kanssa. Käytännön tasolla direktiivillä pyritään kattamaan toiminta, jonka tavoitteena on vaikuttaa politiikan tai lainsäädännön kehittämiseen, muotoiluun tai täytäntöönpanoon taikka EU:n julkisiin päätöksentekoprosesseihin. Lähtökohtaisesti direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätetään muiden muassa oheistoiminnot, ammattimainen oikeudellinen neuvonta, diplomaattisuhteet ja perusrahoitusosuudet, jos ne eivät liity edunvalvontatoimintaan. Direktiiviehdotuksessa 'kolmannen maan' käsitteellä tarkoitetaan kaikkien hallintotasojen viranomaisia Euroopan talousalueen ulkopuolella sekä kaikkia yhteisöjä, joiden toimien voidaan katsoa olevan tällaisen viranomaisen vastuulla.

Direktiiviehdotus edellyttää täydellistä yhdenmukaistamista, mikä tarkoittaa, että jäsenvaltiot eivät voisi pitää voimassa tai ottaa käyttöön tiukempia tai lievempiä avoimuusvaatimuksia direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla toiminnalla taikka erilaisia (hallinnollisia) seuraamuksia, jos säännöksiä ei noudateta.

Direktiiviehdotuksessa esitetään kerättävät vakiotiedot sekä vaatimukset tietyille vakiotiedoille, jotka on asetettava julkisesti saataville joko yksittäin tai aggregoidulla tasolla. Komissio voisi delegoiduilla säädöksillä muuttaa kerättäviä tietoja tai aggregoidulla tasolla julkaistavia tietoja.

Lisäksi ehdotetulla direktiivillä luotaisiin rekisteröityjä yhteisöjä koskeva suojatoimien järjestelmä, johon sisältyy riippumattomien valvontaviranomaisten perustaminen, mutta myös mahdollisia yhdenmukaistettuja seuraamuksia, jotka rajoittuvat hallinnollisiin seuraamuksiin tapauksissa, joissa säännöksiä ei ole noudatettu. Riippumattomat valvontaviranomaiset voisivat pyytää yhteisöjen säilyttämiä tietoja joko tapauksissa, joissa epäillään säännösten noudattamatta jättämistä⁶, tai silloin, kun yhteisöillä voi olla huomattava vaikutus julkiseen elämään ja julkiseen keskusteluun (riskiperusteisen lähestymistavan puitteissa taloudellisten raja-arvojen perusteella). Riippumattomat valvontaviranomaiset vastaisivat myös rajat ylittävästä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta, ja ne voisivat määrätä hallinnollisia seuraamuksia, jos säännöksiä ei noudateta.

⁶ Ehdotetulla direktiivillä muutettaisiin direktiiviä (EU) 2019/1937 sen varmistamiseksi, että väärinkäytösten paljastajat voivat ilmoittaa jäsenvaltioissa perustettaville valvontaviranomaisille direktiiviehdotuksen vaatimusten tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta.

III KYSYMYKSET MINISTEREILLE

1. Mitä mieltä olette direktiiviehdotuksen keskeisistä osista, erityisesti sen soveltamisalasta ottaen huomioon toiminta ja kolmansien maiden yhteisöt, jotka sen on määrä kattaa?
 2. Mitä vaikutuksia ennakoitte sillä olevan nykyisiin avoimuusrekistereihin jäsenvaltiossanne tai unionin tasolla? Mikä on näkökantanne direktiiviehdotuksen säännöksiin, joilla estettäisiin jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai ottamasta käyttöön tiukempia tai lievempiä avoimuusvaatimuksia direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla toiminnalla?
 3. Kun otetaan huomioon kaikki vuodesta 2020 alkaen toteutetut aloitteet ja niiden täytäntöönpanotilanne, onko EU:n tasolla käytettävissä muita toimenpiteitä, joilla voitaisiin paremmin suojella demokratioitamme, vahvistaa vaaliprosessien häiriönsietokykyä ja edistää kansalaisten osallistumista päätöksentekoon?
-